

2 TIMOTÉO

Hállúyúeháámí Timotéo éllevu Páávoro cáatúnuháámí

Duurúvaju

¹ Oo Páávoro o íjcyáábekée Píívyéébe oke ityújkevéélléne picyóó Jetsocríjtoke mecáhcujtsómé müijyú medsíjivéjúcóóityúne böhí meújcúné uwááboju uwááboobéré o péhíjcyaki.

² Aabe íñe tsiiñe íhyaamí diéllevu ó caatúnú ávyeta tájtsiiménédú uke o íjtsúcunúúbeke mítyane o wájyuube Timotéo éllevu. Aane óvíí uke Máavyéjuube Jetsocríjtó Caani Píívyéébe pá meeke iiдаatsóllédú íjcyaaabe píaabó ímí u íjcyaki.

Críjtodítýú Páávoro Úwaabóne

³ Áánéllii paíjyuváré Píívyéébeke piáábó díhyallúvú ó táúmeíhíjcyá panévá hallúvúré téhdújtsoobére. Áábeke tsaímýé ó iičúvehíjcyá iiñerí íjtsámeítyuube méihdé múnááuvúu iičúvehíjcyáábeke.

⁴ Aabe ó ítsáávehíjcyá éhnée uke o pícyoíñúneri idátsó u kímoovéne. Áánéllii ó imillé uke o ájtyumíné o ímíjyúúveki.

⁵ Muurá ó waajácú ímí Píívyéébeke u cáhcujtsóné díityáállée Róoidámúpí díítsííju Eoníítsema cáhcujtsódu.

⁶ Muuráhjáa díhyallúvú táhójtsícu o pícyóóne dííbyeke piáábó o táúmeíñé tujkéveri uke dibye

píááboobe ú piivyété dííbyé wákimyéí u méénune. Áánéllii uke o néé ímíñeúvú teene u méénuki.

7 Tsáháa Píívyéébe Iapííchó mépañevú pícyootú meíllityéki. Mépañevú pícyoobe téénej tééveri íhtsutumé meíjcyá iñnevú tähjátsámeítyúmé ímiááméré meíjcyame mewájyújcatsíki.

8 Ahdícyane núcojpíllétuubéré dúwáábohíjcyá Jetsocríjtodítýú íjcyáné uwááboju. Áhdure íñe tééné déjúcotu cúvéhóójari o íjcyáneri núcójpívetuubéré Píívyéébedívú cátsípáávéné téhdure tééné déjúcotu u ícúbáhrámeíyóné daabúcu.

9 Muuráhjáa tsúúca meke ipájtyetétsómeke ímiáámedi dibye díllome méijcyá dííbyeejte. Tsáháa idyé iiná ímiááné meméénúnéllii meke dibye újcutúne. Muuráhjáa ihdu tsúúcajátújuco ííñují íjcyátúné ihdéjuco meke iwájyúne dibye iítsámeíñé Críjtoj tééveri meke iújcuíñé.

10 Áhdújucoo dííbyeke iwállóneri meke dibye úújetsóné ímiááné meke iwájyune. Aabée mééma ímíbajchó mépée mewágóóvériyóné. Áánemáa méhdivu böhówajcáróobe múijyú medsijivéjúcóóítyúne bólí meújciíñé uwááboju.

11 Aane íñe uwááboobéré ó pehíjcyá jodíomú íjcyátúmeke okée Píívyéébe níwaavédújuco.

12 Aabe tééné déjúcotu páhduváré nénéhjíri o ícúbáhrámeíyoobe tsá o núcójpívetú dííbyedívú o cátsípáávénema. Muurá ó waajácú oke dibye píááboíñé tsiiñé Jetsocríjtó tsááiñévújuco.

13 Ahdícyane ímíñeúvú dííbyé uwááboju

cáhcújtsóne duráávyé muhdúhjáa uke o úwaabódu. Áane pamévakéré wajyu Críjto meke wájyudu.

14 Aabe óvíi Píívyéébée uke ityújkevéélléne níwáávéné wákimyéí ímíñeúvú ú meenú dííbyé Apíichó mépañe íjcyane uke píáábóneri.

15 Áánetúu Áátsiá iiñújí cahcújtso múnáadítýú tsaate oke náhbénuhíjcyarómé óhdityu péémema téhdure Pijééromútsí Hemóójenémá pééhií. Aane muurá tsúúca ú waajácúhi.

16 Áánetúu Onetsííporo píváijyúvá oke aahívejé ‘bohíbóhiúvú’ cúvéhóójari o íjcyane núcojpíllétuubére. Áábedi óvíi Píívyéébe iídáátsóvéne píaabó panévatúré pámeekéré iiitsíímemá.

17 Íllevúhjáa Róómávu wájtsííbe íjcyátútsihdyu oke néhcoobéré ipyéhíjcyáné níjcaúvú ájtyúmíté cúvéhóójari o íjcyáábeke.

18 Aane muurá uure ú waajácú muhdúhjáa meke dibye píáábohíjcyáné Éépetsoí meíjcyámútsikye. Ahdu óvíi dííbyeke Píívyéébe píaabó Ávyéjuube Jet-sóó itsáácooca tsaímíyé dííbyeke iújcuki.

2

Muhdú uwáábojte íjcyane

1 Aane ovíi Píívyéébe uke píaabó íñe Críjtoke mecáhcújtsónéjcutu u íhtsútúúveki, Llihíu Timotéoj.

2 Aabe ihdyu muhdúhjáa mítyáméj piinévú o úwaabóné u wáájane tsíjtyeke ímíñeúvú duwáábó téhdure diityéréjuco iúwáábo tsíjtyeke.

3 Ááné wákimyéiyi u ícúbáhrámeíyonéhjí imíchi díícyáne daabúcuhíjcyá diibyéjuco Jetsocrító wákimyéi múnáajpi u íjcyaaabe.

4 Tsá muurá tsodáhó iímillédú íjcyatú pevéjté íjcyadu. Muurá ihdyu íavyéjuube muhdú néhdújuco dibye íjcyane.

5 Muurá tsáne ūcuri ímíñeúvú ūcutumé tsá tééne áhdó újcutúne.

6 Áánetu úmihéneri wákimyeímyé ibájtsó kékémécooca ujcú tééne tájpí iíjcyaki.

7 Illu íñe uke o néhijcyáné cáhawáá ímíñeúvú dijtsó Pívyéébe páneere úhdivu ibóhówájtsoki.

8 Cáhawáá dijtsúcunu muhdúhjáa Jetsocrító míamúnáá icyánéjcutu Dabííuvúj tsiiiménémúhaabe íjcyaaabe idsjíívétihdyu tsiiñe böhíine. Áábedítýú íjcyáné uwááboju íñe méuwáábohíjcyá pajtyéteju.

9 Ááné hallútú muurá éhne múúne dsíjívétso múnáájpikye icyúvöhoojánúdú oke míamúnaa cùvöhoojánuube ó ícúbáhrámeíhijcyáhi. Árónáa tééné uwááboju tsúúca pahúllevávúré tsújaavéné tsá múha muhdú méénúíturóne.

10 Áánellii o ícúbáhrámeíyonéhjí ó aabúcuhíjcyá Pívyéébée újcúmeke o úwáábo múijyú muhdú íjcyáityúmeréjuco Jetsocrítój tééveri ipájtyetéki.

11 Illu muurá nééne ímiáánéjuco: Críjtoke mecáhcujtsómé medsiíjívécocoaa ūné imíjyaú dííbyema meíjcyáhi.

12 Áhdure meícúbáhrámeíyonéhjí maáábúcúhajchíí dííbyema máávyéjúúteéhi. Áánetu dííbyeejté meíjcyane metoónúmeíhajchíí téhdure tóónúiibye ihñéjté meíjcyaróne.

13 Muurá múhdurá medáriiivémeíyónáa iíjcyadúré ímiáábé iíjcyánellii meke píábohíjcyáabe.

Ímiá uwááboje

14 Áanéllii ímíñeúvú duwáábó míamúnáake Ávyéjuube Jetsóó mémeri ditye átéreénéhjíri ityáhjájcatsíjyúcótuki. Muurá ténéhjíri illure tútávátsohíjcyámé ímiá uwááboju lléébóiyómeke.

15 Áanetu ímiá uwááboobe u íjcyabé ímíñeúvú dúwáábohíjcyá ímiá uwááboju iiñerí núcójpívétuubéré Píívyéébedívú u úújetéki.

16 Átéreénéhjí ditye úbállécatsíhíjcyáneri díicúvedíñé. Muurá ténéhjíri éhnííñevu iiye tútávátsámeíhijcyáme.

17 Áané uwááboju muurá míamúnáadi tsújaavéné illure diityéké tútávátsohíjcyá éhne múúne cheme méjpíyi llíyaaténé meke tútávajtsódu. Muuráhjáa Himenéomútsikye Piréétoma tééné uwááboju tútávajtsóhi.

18 Aamútsí muurá nehíjcyá meeava medsíjivémé tsiiñé mebóhíjúcóiityúne. Ááneri cahcújtso míamúnáake tsíñejcúyuréjuco dityétsí íbúwátsohíjcyáné tsíhdyuréjuco iúwáábóneri.

19 Árónáa méwaajácú illu tene nééneé: “Píívyéébe waajácú ihñéjteke.” Áhdure nééneé: “Pámeere Críjtoéjté tsáhájuco ímityúné méénúítyuróne.” Ehdu Píívyéébé waajácúháámitu nééneé.

20 Muurá tsájá pañe tsá apááñéré ímiááné wáábyuta óórótuu, tsítsíiné uwáñewáánetuu, méénúmeíñé lliyíhllóné íjcyatúne. Téhdure

muurá ijcyáné átéreénéhjí wáabyuta úmehetuu, núpákityuu, méénúmeíhllóji.

21 Ahdu muurá ímityunéhjí méénújúcootúmé ímiáámeréjuco ijcyámej tééveri Píívyéébe meenú iwákimyéi.

22 Ahdícyane ihdyu díicúvedí ováhtsámú iibúwatu ímityúné ijtsaméi tsíñáávehíjcyáneri. Ímiáábéré díicyáne ímíñeuvú duráavyé u cáhcújtsojíto. Áane pamévamáyé wajyújcatsi múhdumé ímiááméré ijcyáne díibyedi tsúrámeíhíjcyámema íbúwajíi ámuha meíjcyaki.

23 Tsá múu iicúvetú átéreénéhjiri míamúnaa táhjácatsíhíjcyáneri. Muurá ú waajácú téeménéhjí níjkeváné úhbajcátsivúréjuco.

24-25 Tsá tene ímityú Píívyéébé wákimyéi méénume úhbajcatsíñé. Pamévamáyé ímiááméré ijcyáne aabúcuhíjcyáiyá ímityunéhjí ijcyaróné. Ímiááméré mítyájkímyeítyúmé chooco úwáábóiyá tsaate ímityúné ijcyámeke Píívyéébé piáábori ditye iímíjpyeténe iwáájácu ímiá uwááboju.

26 Áane ditye iijchívy Naavéné hójtsí pañétú iimillédu dibye diityéké dáríivehíjcyánetu.

3

Muhdiiwané míamúnaa ijcyáíñé

1 Áanetu wajácútsi díicyaco. Muurá nihñéétsihvúré páneere tsíhdyuréjuco cápáyóóvéíñé úmíwari míamúnaa ímityúné ijcyáahi.

2 Imílleímyé tsaímiyé iíjcyá mítyane ídsíidsíváiyóne. Mítakímyeihíjcyáimye. Áane nehníwu Píívyéébedító iíhjyúváne dííbyeke meúráávyejíjtó tsá ditye ávyejúúlléityúne. Áhdure tsá ditye cáánimu íjcyárómeke ávyejúúlléityúne.

3 Tsá muucá ditye wájyúityúne. Míamúnáadi nehníwu ihjyúvahíjcyáimye. Ímítýúnéhjíri úmúúpívyehíjcyáimye. Illure tsaríllehíjcyáimye páneere ímiááné íjcyane.

4 Iñáhbévhíjcyárómeke ímityúné dárííveímye. 'Meíhméí' néeme Píívyéébedi iícúvetúméré iiye tsaímiyé iíjcyáiyóneri tsúúrámeihíjcyáahi.

5 Pánehjídú dííbyeke meúráávyejíjtó úráávyéímye. Árónaa tsá ditye ímiáánetúré cáhcújtsóityúne. Áámedi tsá múu iícúvetúne.

6 Muurá téeméjtéjuco míamúnáake iáhíívéné allíúré uwáábohíjcyáne. Ááneri walléémuke mútátsohíjcyámé ímityúné iíjtsaméí íjcyame ténehjíré llííñémeke.

7 Aane diityé uwáábó úráávyerómé tsá múijyú wájájcúityú keená ímiááné íjcyane.

8 Tehdúhjáa muurá ápíichojetétsí Jáánémutsi Jááberémá Moitséeuvú úwaabóné ehdíívállehíjcyáhi. Ahdu néeme iíjtsaméiuvú wájájcúmeítyúmé tsá iícúvehíjcyatú Píívyéébé uwááboju ímiáájú íjcyáneri.

9 Ároméi wájácuúvétssáméíí ímityúné imyéénuhíjcyanévú diityétsíhjyáa ápíichojetétsí imyéénuhíjcyanévú wájácuúvétssámeídyu.

Timotéoke éhnííñevu Páávoro úwaabóne

10 Áánetu ihdyu ímí tehdújuco u ícyahíjcyáné ukée o úwaabódu. Aabe muurá ú waajácú muhdú o ícyahíjcyáne, muhdú o íjtsámeíñe, muhdú Críjtoke o cáhcujsóne, panéváré oke pájtyéronéhjí o áábúcuhíjcyáne, pamévakéré o wájyuhiýcyáne, o úwáábóné déjúcotu o ícúbáhrámeíyonéhjí o áábúcuhíjcyáne.

11 Muurá ú waajácú muhdúhjáa Ajtiokíia múnaa, Icónio múnaa, Ríitará múnaa, óhdi ícúbáhráronéhjí o áábúcuhíjcyáne. Áhdure ú waajácú muhdúhjáa Pívyéébe oke ténéhjitu páyetétsohíjcyáne.

12 Aane ímiááné ihnáhóóné Jetsocríjtoke meúraavyéné meímillémé tééné déjúcotu meícúbáhrámeíñe.

13 Áánetu ímityúmé állíu múnaa íjcyame ávyétá tútavááveréjuco méénume míamúnáake éhniíñevúré állihíjcyá muhdú ímityúnehjívví iállítsámeíhijcyádu.

14 Áánetu ihdyu ímíñeúvú duráávyé ukée o úwaabóné tsúúca u wáájacúne.

15 Muurá ímí tehdújuco tsíiménedítýúré u wáájacúné Pívyéébé uwááboju muhdú íwaajácúháámítu nééneé. Aane uke tükévéjtsóneri tsaímíyé Jetsocríjtoke u cáhcújtsoobe ú pájtyéteéhi.

16-17 Muuráhjáa Pívyéébé uwááboju íwaajácúháámítu íhjyú uubálle múnaa caatúnú dííbyere tükévéjtsóneri meke tene iúwáábo keená ímiáájú íjcyane, téhdure meke tene ityúkévéjtsó keená álliúré íjcyánetu, áhdure meke tene iúwáábo múhdurá meícyahíjcyánetu meímíbáávyéne ímiáámé dííbyema meíjcyame ímiánéhjiréjuco

meméénuki.

4

1 Muurá Ávyéjuube Jetsocríjtó íhtsútuube íjcyabe tsiiñe tsaá pámeere míamúnaa dsíjivéjúcóróméhjíma muhdú ícyahíjcyáné iímibájchoki. Áánéllii diíbyee, Píívyéébeé, íjcyámutsí úmiwávú uke o néé dííbyedítyú íjcyáné uwááboju paíjyuváré u úwáábohíjcyia ihdícyajcójí íjcyaróne.

2 Ímíñeúvú múhdurá néérónéhjí pañe óvéhéétubéré cáhcújtsótúmeke chooco duwáábó muhdú tene néhdújuco. Áánetu cáhcujtsójúcoorómé múhdurá ícyahíjcyámeke ihnáhónécoba duwáábó ditye iímíjpyetéki.

3 Muurá íjcyaiñé míamúnaa ímiá uwááboju íhvéjtsóne iímíllehíjcyádú átéreénéhjí uwáábojtékeréjuco néhcoíñe.

4 Aame úúbállénéhjírýéjuco íjcyame ílluréjuco íhvéjtsoíñé ímiá uwááboju.

5 Áánetu ihdyu ímiáábéré díícyáne daabúcuhíjcyá ímítunéhjí uke pájtyeróne. Ááne duwáábohíjcyá ímiájú pajtyéteju míamúnaa icyáhcújtsoki. Eedu ímíñeúvú méénuhíjcyá díwákimyéíjyuco íjcyane.

6 Muurá íñe tsúúca tééneri o ícúbáhrámeíhíjcyánetu ó wáyéeevéhi. Aabe wahájchotáréjuco o íjcyánetu o dsíjíveíñe.

7 Tsúúca íñe okée Píívyéébe níwáávéné wákimyéí o méénuhíjcyánetu ó nijkéváhi. Aabe dííbyeke o cáhcujtsóné tsá o íhvéjtsotúne.

8 Áánéllii Jetsocríjtó ímiáábé íjcyaaabe tsiiñe itsáácooca tééne áhdó oke ávyéjújtsoóhi. Árónáa tsá apáábyekéré oke dibye ávyéjújtsóityúne. Pámeere múhdumé ímiááméré iíjcyáne tsaímíyé dííbyeke téhmehíjcyámeke téhdure ávyéjújtsóiíbye.

Timotéoke Páávoro túkévejtsÓne

9 Aane óvíjyuco ūcúi oke duhjéva.

10 Muurá oke náhbénuhíjcyarómé péjucóó óhdityu. Dééma péjucóó Tetsaróonicávú iíjenéré iímllehhíjcyánélliíhye. Áhdure Cretséété péjucóó Garáátsiá iiñújívu. Áhdure Tíito péjucóó Damáátsiá iiñújívu.

11-12 Áánetúu Tííkicyóké ó wallóó Éépetsóvu. Apáábyeréjuco Róóca óhdivu cőeváne. Áánéllii uke o néé kiá Mááco íjcyáábeke u néhcóne óhdivu u tsíva oke dibye tawákimyéitu ípiááboki.

13 Aabe néhi u tsáácooca óhdivu tsiva Tóróóavúu Cáápo jávú tátsuucójama tawaajácúhaamíné o pícyoíñúne. Tsáma dábájíívedí ímichi tappañétuéhaamíjí íjcyane.

14 Áánetu uke ó úúballé Arejáádoro ímityúné oke dáriívéné éhne úwáñewáánetu panéváré méénuhíjcyáabe. Áábema ihdyu óvíí Píívyéébe ímibajchó teéne.

15 Áábeke téiibuwá díícyaco. Uke mújtátsódiíbye. Muurá íñe meuwáábohíjcyáné ehdíívállehíjcyáabe.

16 Aanée muurá pámeere oke náhbénurómé óhdityu pééné boone ímityúnéhjí ímibájchojté

úmiwávú o íhjyúváábeke tsá múha oke piáábotúne.
Árómeke néhi tsá iiná pájtyéityú tééné hallútu.

17 Muuráhjáa ihdyu Píívyéébe oke piáábóneri pajtyéteju o úwaabóné tsújaavé pámeere jodíomú íjcyátúrómedívu. Áhdurée oke pájtyetétsoobe ooħimýé oke dóoíyónetu.

18 Aabe muurá oke panévatúré téhmeé tsaímíyé íavyéjuri dííbyema níjkyéjíri o íjcyaki. Áábeke metsu maávyéjújtso múijyú níjkéváityúne. Ehdu teéne.

Páávoro pítyajcóngue

19 Aane óóma duubállé Pííícama Akííramútsikye o dúúruváne. Téhdure Onetsííporóké pámeere iitsíímemá ó duuruváhi.

20 Téhdure uke o úúballé Coríítovúu óhdityu Eráátó cóeváne. Áánetúu Tóróópimo chéméébeke ó pícyoíñú Miréétovu.

21 Áánellii uke o néé iicuí úúníjyabái íjcyátúné ihde u tsáákií. Téhdure uke o úúballé iilletu uke ditye dúúruváné Eobóóroo, Podéétee, Ríinoó, Cáráóódiaa, íjcyame. Téhdure pámeere tsíjtyehjí ménahbémú uke duuruváhi.

22 Ahdícyane óvíi Píívyéébema Ávyéjuube Jetsocríjtomútsí pámeekéré ámúhakye píaabóhi. Áyu tehdújuco.

**Píívyéébé ihjyu: jetsocríjyodítú cáátúnuháámi
New Testament in Bora (PÉ:boa:Bora)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bora

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Boara [boa], Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Bora

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

6f878dbd-e896-5e27-b788-1442926dfc48